

**Q. SEPTIMII|| FLORENTIS|| TERTVLLIANI||
CARTHAGINIENSIS|| PRESBYTERI, OPERA|| QVÆ
HACTENVS REPERIRI|| POTVERVNT OMNIA:||**

Tertullianus, Quintus Septimius Florens

Antverpiae, 1584

Iacobi Pamelii Ad Lectorem Præfatio De Totis Operis Et Librorvm Tomi
Hvivs Ordine.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73633](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-73633)

IACOBI PAMELII AD LECTO-
REM PRÆFATIO DE TOTIVS OPERIS ET
LIBRORVM TOMI HVIVS ORDINE.

RDINEM à nobis immutatum Epistolarum B. Cypriani, et si initio quidam non probarent, quod non tam facile reperire daretur locos ipsius à Neotericis scriptoribus iuxta editiones veteres citatos: tandem tamen calculo suo confirmarunt omnes, vbi penitus aduerterunt Catalogum eādēm editionum post vitam Auctoris simul additum: quod adeò ut ne quis ignoraret, in Parisiensis editionis frontispicio eius rei Lectorem admonendum putauit. Si id ipsum faciam in Tertulliano nostro, minus mirabitur quispiam, quippe cuius Libri nullo ordine certo aut editi aut citati deprehenduntur. Nos itaque imprimis in quinque Tomos illum distinximus: quorum primo continentur scripta ADVERSUS GENTES ET IUDÆOS, secundo PARÆNETICA, tertio ADVERSUS HÆRES, quarto POEMATA, ET EORVM QVÆ DESIDERANTVR FRAGMENTA, quinto denique QVÆ ADVERSUS ECCLESIAM IN HÆRESI SCRIPSIT ET ALIENA. Qua in digestione, præterquam quod ex parte sim imitatus B. Possidium Indiculo Operum B. Augustini, etiā id obseruaui, ut priori loco collocentur, quæ initio suscepit fidei conscripsit, deinde quæ Presbyter, tum quæ iam prouectior, postremo (interiectis quæ recreandi animi gratia scripsisse videtur Poëmatibus) quæ sub finem vitæ in lucem dedit. Porro inter eos qui primo Tomo continentur libros, quin pri-
mo omnium Carthagini peroratus sit DE PALLIO LIBER, nemo dubitate potest, qui occasionem scribendi eam solam animaduertit, quod iam Christianus factus habitu pro more immutato, à Toga transisset ad Pallium. APOLOGETICVS ADVERSUS GENTES aliquot post annis, vbi primū cœpit quinta sub Seuero Imperatore Ecclesiæ persecutio, Romam ad Romanij Imperij Antistites missus exstitit, si forte eorum animus calumniis dilutis, emolliri possit. Quo scripti genere quum se parum videret proficere, in conuerrendis ad fidem ethniciis, alia id via tentans, DE TESTIMONIO ANI-
MÆ ADVERSUS IDOLA LIBRVM edidit, in quo etiam disertis verbis c. 5. ad Apologeticum adludit, utpote in quo sacras litteras sacerdibus antiquiores c. 19. comprobauerat. Eodem fere tempore, quum iam etiam Carthagini persecutio atrocior in Christianos fieret quam alibi, ad SCAPULAM LIBRVM edidit, Provinciæ Africæ Præsidem seu Proconsulem. Postremo, ad LIBRVM ADVERSUS IUDÆOS quod adtinet, et si non omnino constet quo tempore, tamen antequam Presbyter esset, publicatum fuisse ab Auctore, ipsum Libri auspicium fatis indicat, quum disputationis meminit inter Christianum (de se haud dubiè locutus) & Proselytum Iudæum. Atque adeò etiam ante Librum ad Scapulam collocari oportebat, nisi alterius esset argumenti. His vale in Christo, Candide Lector, equi bonique labores hos nostros consulens.